

ШЫҢ

1971 жыл
ОКТАБЬР
14
ЧЕТВЕРТ
№ 246 (5205)
Өртүз 2 коп.

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди
Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

Н. В. ПОДГОРНЫЙ ИРАНЧЕ ЧОРУПКАН

Правный Шахматчы Мо-
хаммед Реа Пехлевиниң ча-
лаанын буугаар ССР-ниң
Дээди Советиниң Президиу-
мун Даргазы Н. В. Подгорный
Иран чорупканын 2500 чыл
онгоа холбайып байырлап
кыргыч-биле октябрь 13-те
Ширакче ужуду чорупкан.
Оң-биле кады ССР-ниң
даштыкы херектер министр-
ниң орадакчысы Н. П. Фирю-
бин, албаның өске-даа киж-
лери чорупканнар.
Элтер Д. С. Полянский,
Ю. В. Андропов, ССР-ниң

Дээди Советиниң Президиу-
мун Даргазын орадакчы-
лары А. А. Яков, А. П. Ля-
ков, ССР-ниң Дээди Совет-
иниң палаталарының дарга-
лары А. П. Шитиков, Я. С. На-
сриддинов, ССР-ниң мин-
истрлери А. А. Громыко, Б. П.
Бугаев, Н. А. Шелюков, ССР-
ниң Дээди судунун даргазы
А. Ф. Горкин, ССР-ниң Чөп-
тине прокурору Д. А. Руден-
ко, ССР-ниң камгалаал ми-

нистриниң бирги орадакчысы
армия генералы С. Л. Соко-
лов, Моссоветиниң кучуку-
нун даргазы В. Ф. Прохор-
лов, албаның өске-даа киж-
лери эл Н. В. Подгорный
Внуково аэродромунга барып
үдөннөр.
Ираның Совет Эмелдеинде
элчиси Амир Тимур, Иран-
ниң элчиси чегиниң дипломат-
тыг ажалдакчылары үдөн-
нөриң аразына турганнар.
(СЭТА).

ЧУГААЛАЖЫШКЫН
ДООЗУЛГАН

Октябрь 13-те Кремльде
СЭКП ТК-ның Чингине секре-
тары Л. И. Брежневтиң, ССР-
ниң Министрлер Чөвүлелиниң
Даргазы А. Н. Косыгиниң
Египет Араб Республикасының
Президенти, Араб Социалис-
тик Эмелдеиниң Даргазы Ан-
вар Садат-биле чугаалажыш-
кыптары доозулган.
Чугаалажышкыптар эл-
чи-биле, чугаалажыш-
кып айттырылганы доозу-
лу-биле башталган байдалга
болуп эрткен.
(СЭТА).

Хову ажылдарының ЧОРУП ТУРАРЫ

Бо хувиерге бистиң республиканың шөлдериниң ажы-иш-
чилери тараа культуруларының ажаап алышкынын, мал че-
минин белеткенин, хөрүнүн келер чыдаң дүжүдүңге бе-
леткериң калбак фронт-биле чорудуп турарлар.

Бо чыдаң агаар-бойжуунун нарын байдалыра болгаш
тарааларың ден-дески эвес бышкап ажаап алышкынын
урут мергежяли-биле чорударың тараажыларын ийген ту-
рас.

Ам республиканың колхозтарында болгаш совхозтарында
175 муң ажыг гектар чериниң тараа культуруларын көскөн
болгаш 150 муң гектар хире чериниң тараазым ажаап алган.
Бөгүн тараа ажаап алышкынын «Кок-Тей», «Межегей»,
«Шенкээр», «Дөң-Терсин», «Алдан-Маадыр» совхозтар, Бин-
Хеминиң «Хадың», Тандының «Номунзининиң херели», Ба-
рыын-Хемчининиң «Большевик» колхозтары дооскан. «Меже-
гей», «Кок-Тей», «Элегес», «Тээли», «Алдан-Маадыр» со-
вхозтар, «Номунзининиң херели», «Хадың» колхозтар күрүнө-
ге тараа саар талазы-биле онаалганы чедиишкенин күүсет-
кес.

Республика инитизи-биле 47,5 муң тонна тарааны күрүнө-
ге саткан, ол болза планын 61,7 хуузу болуп турар. Күрүнө-
ге тараа саар талазы-биле саткыңа соруганы күүседи-
ри, колхозтарын база совхозтарын хууда үрелин-биле хан-
дарын, 1972 чылдың дүжүдүңге хөрүнүн белеткериң тара-
ажыларын чутула соругазың.

Үрелин утарың болгаш арылган кургактарын «Элегес»,
«Межегей» совхозтарда, Дүжүдүңга станциясында, «Хадың»
колхозта элзон организастиг чорудуп турар. Ол ажы-агый-
лар хереклеттер үрелин 80-ден 100 педир хуузуң
таранын таразындаң уруп алган. Ынчаа-ажаап чамык ажаа-
птарын үрелин аутайында ыңчаар сагып салбайн турар. Чи-
жээ, «Улут-Хал» совхоз хереклеттер үрелин чүткө 36
хуузуң уруп алган, а ол хиреде он кол агроному эл Н. Ива-
нов үрелин аутайында сагып салбайн турар. «Зав-20» деп,
тараа арылган пунктуну ам-даа ажылатпаан, бар үрелин
нарын машиналарга сарттаптайн, кыры шымыгың сактаарга
урбайн турар. «УТКА 25 чылы» совхозта база-ла үрелин
аутайында сагып салбайн турар. Ында урдунган 200 тонна
арбай үрелинниң эл-ылы 22—24 хуу турбуже, ону аштап
арытпаан. «Сут-Хал» совхоз үрелин арылган нарын маши-
наларын ажылаттайн турар. «Саян», «Кызыл туу» болган
«Бүрөл» совхозтарда үрелин арылган пункттар монтаж-
таткылаан.

Республика инитизи-биле 51 муң тонна үрелин уруп
алган, ам 25 муң тонна амын уруп алган
эел 51 хуу хире. Баз-Хем районун ажы-агыйлары үрелин
үстотторын ажаап алырын база үрелин утарың оокту тем-
пикер-биле чорудуп турар. Ол район 8,1 муң тонна үрелин
тургаш, 3,7 муң тонналың уруга. Чөө-Хемчиң районун
ажы-агыйлары база-ла үрелин урушкунуң чегер чорудуп
турар, мыда 5,4 муң тонна планнын орунуга чүткө 1,8 муң
тонна белеткиттер. Барың-Хемчиң, Бай-Тайга, Тес-Хем
райондары байлаа база-ла ыдыт.

Ажаап алышкында агрохемиканы хажыдар чорутар
ам-даа таварың турар. Чинжээ, чамык ажаа-агыйларда тара-
лы молдурктай кестирер, мажакталдыр калтар, шөлдерини
кыдыларын долгандыр кесер, тавычаны бастырыла чеге
эбес, бастырган тарааны савап-биле кады төгөр чоруктарын
болдурп турар. Агрохемиканың шак ыдыг хажыдышкыны-
нары «Найрал», «УТКА 25 чылы», «Улут-Хал», «Совет
Тыва» совхозтарда болгаш өске-даа элзон хей ажаа-агыйлар-
да бар. Ол ажаа-агыйларын агрономдар агрохемиканың
шак ыдыг хажыдышкынын чылдакынын практиктиг
хажыдышкын айткан турары ыны эвес.

Күсүң аңгыс аңдарылганың колхозтар болгаш совхозтар
оолуң темпикер-биле чорудуп турар. Республикда инитизи-
биле 78 муң гектар аңгыс черлерин аңдарган азы планын
57 хуузу болуп турар. Ол чутула ажыды барың-Хемчиң
районда организастиг чорудуп турар, Улут-Хеминиң амы-
агыйлары ону доозар чоокшуйлар берген. Ынчаага Танды,
Баз-Хем, Чөө-Хемчиң болган Бин-Хем райондарда планын
чүткө 50—57 хуузу аңдарыткан. Оңу район 410 гектар
аңгыс аңдар турган, 21 гектарын. Токчу район муң гек-
тарын орунуга 100 гектары, Тес-Хем район 2300 гектар-
нын 351 гектин, Эрин район планын чүткө 26,4 хуузу аң-
дарган.

Күзүн аңдарган аңгыс черлериниң шөлү эвес хирезинде-ле
аңдарытканын агрохемиктиг чурумнарын хажыдың, ялнор-
дор болган калоттар чокка, кыдыра кыдыр аңдарып турар.
Ыдыг хажыдышкыны «Улут-Хал», «Найрал», «Бар-
дык», «Шенкээр», «Чыраа-Бажы», «Тоора-Хем», «Кызыл
туу» болган «Тыва» совхозтарда бар болуп турар.

Колхозтарын болгаш совхозтарын, көдө ажал-агый эр-
гелдериниң удуруткучлары, тускай эргелиглерин ажаап
алышкынын, үрелин урушкунуң болган аңгыс аң-
дарытканын ынырын доктаамаа контролыларын организа-
стиг эргелжэ чутула.

Өренишчилерин болгаш студенттерин солугу-биле Кы-
зыл хоорайлардан болган районнар тыпериенде ажалчылар,
албан-хажычлар республиканың хей-хей ажаа-агыйларын
көдө ажал-агый ажалдарыңче чоруту. Ынчанга ажаа-
агыйларын удуруткучлары оларын чуртаарыңа таарыч-
талы байдалдарын тургузар болган хоорайлардан, ажалчы-
ны төптерден тараа ажал алышкынын баган кижилер бү-
рүн күженишкени-биле ажалдап, ажаап алышкыны ажал-
дарын кыска хуузада доозар кылдыр, күн-ажыды ыңчаар
организастиг керек.

Тараа культуруларын, ногаа болган картофельди ажаап
алыры-биле херезештир, малын бодуң чегерин белет-
кериң үрүлчүлөр керек. Бүгү-ле шөлдерге савапны болгаш
сарааттар, ону тырын боозалдап, кыптагалары сөөртүп
чоруп ужуруң.

Көдөниң ажал-ишчилериниң болгаш хоорай чуртажы-
ларын ажалын организастиг чорутуш, техниканы мерге-
жялдеп ажалдап бооза, республиканың колхозтары болгаш
совхозтары дүжү ажаап алышкынын, үрелин урушкунуң,
кедир чыдаң дүжүдүңге хөрүнүн белеткериң доозарын
хүрелетип болур.

БИСТИҢ ҮАУУВУС ХООРАЙ — КӨДЭЭГЕ

Кымадын № 1 автотран-
спорт бугуруда он чыл
кыра Каз-Хем районун «Ок-
тябрь 30 чылы» колхозту
шефтер турар. Бо үениң дү-
гузунда автобугуруда-биле
колхозтун аразында ажал-
чы харылааларың быжыккан.
1971 чылдың эгезинде бугу-
рудагың дирекцияны, партия,
профсоюз организацталары-
биле кады козаккан шеф
дуаламчылар кугурунун
аламын тургускан, быдааан.
СЭКП-ниң XXIV съездин-
иң министри амы-
рага боттандырышкан, ав-
тотранспорт бугуруда шеф-
тер турар колхозтун шидар
пая-биле дуалажып кестер.
Мал калжарларын септөрүп,
сиген белеткериңге, карто-

УЛУГ ОКТАБЬРНЫҢ 54 ЧЫЛ ОЮНГА

Комбайн-даа, трактор-даа чаңгыс черде

РЕПОРТАЖ

Жаңов аттыг совхозтун топ
сууру Чодурааның алыңы ча-
рында, мың эвесе, быдаа
берген арбай ак-тайт кылдыр
чаттыла берген чыдар. Ол —
совхозтун таразы ажалгыны
машиналар кылдыр чыдар.
Бис оолуң устотторунуң
бирээл. Ам күштө оолуң мөң-
көн. 300 гектар арбай шөлү
долгандыр бүзүрөп алган то-

ву корабдары күчүдү мото-
ру-биле чери сартыптай-
нап, куу доозулуң соонга
шөйүн, бот-боттарың сүрү-
түр чоруп турар.
Комбайндар тараа сөөрт-
көн машиналар кылдыр чы-
дап чыдап чыдар. Бис
аңаа чеге бергенге, дүш
чоокшудан турган түс. Ыр

машина комбайнга дужаап-
тыр халын келген, оол долу
бүткөрдө таразын урура
берди. Машинаның калып-
чыдап анык эр ажааңгыр
дүжө халааш, комбайнгерге
өйр-ле чүвөңа чугалады. Ол
болза, совхозта хоу-трактор
бригаданың бригадир Дю-
сан Шулуу дээрин чугала-

жы берген, билин адымы.
— Бисте бүгү тараа культу-
ралары 4000 гектар ажал —
деп, Шулуу Маадынов, бисте
тайылаптарды. — Оң, иш-
те кыла-тас — 1900 гектар.
1600 гектар чериниң таразын
ажаап алтымы. Ам ажаады-
ла 16 комбайн ажалдап тур.
Олар кестириниң басты-
рып тур.

— Силериниң дүжүт кан-
дымы? — деп соруудың.
— Ажаап алган чериниң гек-
тарында 8 педир чедип
тур. Ынчаа-даа тараа чедир
быппаан, көк-хемек, шынары
куду-дур. Суудан каткан,
бытай үгөн тараа чодок
сыгып болуп, ара турупкан.
А күскөр чымын оол ажаа-
дан хөпчелден үгөнниң погаап
хөкүр арткап. Оң уламын-
дан ажаап алмы нарын-дыр.
— А күрүң-биле савапты-
нар бе?

— Чүс тонна чинге-тара-
ны хуаң алышкың
пунктууңа чедирине.
— Жаңов аттыг совхозтун ме-
ханизаторлары бо хувиерде
арткан тарааны дүрген ажаап
алыр дөп, уйту-чымды чок
ажааңдан турарлар.

— Бо устоткун ажааңны
үш хонуктан доозар бис — деп,
бригадир чугалай-дыр. — Оң
аңдыла, Хөдөргөдө 600 га
кызыл-тас бар. Олче трактор-
ларын чамдымын бөгүн чо-
рудуп тур бис. Ол сөөлү
устотк чүвө.

Комбайнерлерден Норбу Ка-
ра-оол, Михаил Нурат, Че-
пан Дюсан болган. Спартак
Уйукай олар муракмы
ажааңдан, хуңда үлүг-норма-
ны 150—200 хуу күсөдип
турарын Шулуу Маадынов
бисте база-ла дыңдап.

Таразын комбайндар-биле
ажаап турар шөлдүң кожа-
аңды дилнекте үш «МТЗ-2»
кызыл доозулуң шөйтүшкан,
сөөстөп чоруп турар.

— Ажаадыла аңдары-
таны дөңгө чорудуп турар-

дыр силер аа? — деп, бригадир-
деп айттырымы.

— Барың-ла дөңгө чорудуп
турар бис ийя — деп, Дюсан
харылады. — Көруңдарың,
тарааны ажааңгыңа, аңдары-
тымаан хоорун шөлдү чок.
Аңдарыңыңар эвөңоу ком-
байнерлерин кулутук кыдыр-
ты сүрүп чоруп турар. Ком-
байн-даа, трактор-даа кожа
чоруп турар. Чүткө савапны
бөдүп сарааттары аңдарар
эвөңоу саадылар-дыр.

— Ам чөкө гектарың аңда-
рып адымың?
— Планымы — 2 муң га
аңгысты күзүн аңдарар чүвө.
Ам аңдарың мыңа чөтөп
тур. Оң кырыңа немей
200 гыла аңдарар деп турар.
Таразын машинага уруп
доозушкан комбайн чаа-ла эр-
гилеп чорда, бригадир ком-
байнерге хал кылдыр.
— Спартак! Аңаа дөттөдүм
каг. Дө мөңкө келди. Шул-
туңар аңаа озурупкан, чөм.

К. АРАКЧАА.

Авторунуң фотолары.

КЫШКА БЕЛЕТКЕЛ

Кайда-даа кышталарың
мал чөм сөөрткен автомаш-
налар пуугуң, болды, хирээ
туткан туугулар, малчы-
нар калжар-хала, бажың-ба-
жың сөйтсөң, өдөк болгон жай-
мөңкөн чок ажалдап турар.
Шак ыдыг хажыдышкыны
ажааң-аңаа Чөө-Хемчиң
районун колхозтар болган
совхозтарында кылды тууң.

«Октябрь 30 чылы» колхоз
егенин кескен, ону кыш-
таларга сарааттар эл чап-
чылы 60 чылын үрүчүлө-
шпаан. Ам кышталарда 310
тонна сөгенин, 95 тонна бу-
дук-бүрүң, фермаларда 362
тонна сөгенин чедирин агап.

Оңдар Бүрүт-оолдун эр-
гелдигин топ сүт-бараан
фермада кышталарыңа
үлөстөрүп белеткенин. Иск,
быдаа калжарыңың иштин
даштын аштап, чыгылаан,
халжарың чугалаан. Ферма
механизацияланган болзада
малына-техниканы, дөңгө-
лөп септен белеткериң чү-
гула. Бо талаа-биле бүгү
түс кылдыркан. Оң май
чөм чыгыды хажыдышкын,
белеткөр кужуны таарыч-
талы кылдыр дөңгөн. Ферма
чамыда чегер санын мал
чөм курааттыган. Санын-
дар сүт саадамын куулап-
дөңгөн иштерге немедө чөм
берип эгелен.

Сиген белеткериңге болган
кышталарын септөрүп
искейлиг кырышкан хойжу-
лар колхозта хой.

Күп-ажыдың Кызыл Туу
орденниң эллекчиси Ырыс
Сасыкочун Монгуш сөгөн,
савад дөңгө өскө-даа чегерин
белеткөр талаа-биле ко-
хозтун хойжуларың аразы-
нда калжарын социалист
чарышпа гүлжөк болгон.
Чамың кужыдыште ка-
лаа кышкың көржөңи хоор-
га, бөдүн сөгеткенин кы-
зыл калың бис. Октект 20 тон-

паны белеткөн.

Оолдарың, уругларың-
тың күш-демин кады тур-
ган, 25 тонна сөгенин белет-
көн, кышталышта сөөртүп
чедирине. Оң май 18
тонна хире консузаны сөөр-
түп чедирин, сараатташ,
кажаалаң алган бис. Ол ык-
шан маалды чам тоңуңе я-
дыртыр алды тонна хире бу-
дук-бүрүң кышталда чедир-
дыне — деп, кадырың чуга-
лап турар.

Колхоз баштар чөм мал-
чыларын өгөдөлөргө
дыңдаптайн. Кым кайда сө-
гөн кезип алган болдур, ону
машиналар-биле кышталга
дөңгөн-аңаа сөөртүп берип ту-
рар. Шак ыңчаар мал чөм
кышталарың сөөртүрү амы-
тыр. Кескен черинге сараат-
таарга, ону кыжын бууң,
чүдүрүңге, ону дүжүрүңге
кап дашыр чарыдал үлөр.

СЭКП-ниң XXII съездин
аттыг совхозта коммунист
күп-ажыдың коллективни
дөң хуңдугу аттыг. Дөрүн
сүт-бараан фермада кыш-
талы белеткенин алган. Ын-
да бүгү-ле кыла коугуру чүт-
аар доозулган.

Иск болган быдаа калжа-
ларыңың ишт, даштыгары-
лаң, чугалаан. Оң май
фермада 218 тонна сөгөн, 200
тонна ажы пресстен калы сө-
гөн белең. Фермаже мал чөм
сөөртүрү үрүчүлөс турар.
Саанчылар болган кадыр-
лар боттарыңың чуртаар ба-
жыңарын бүрүң-биле сөп-
тен алган. 50 кубометр ыш-
ты белеткөн.

Кызыл-буудуну болган мал
тарың пуштуну бүрүн сө-
көн. Кышталарың белет-
кенине иск кадырың Оң-
дар Хола, саанчылардыл Са-
рылар Догуза, Оңдар Дү-
гүт болган өскө-даа эл
ажааңдаптар.

К. ХЕРТЕК.

СОВЕТ-ЕГИПЕТ ЧУГААЛАЖЫШКЫННАР

Октябрь 12-де Кремльде
СЭКП ТК-ның Чингине секре-
тары Л. И. Брежневтиң, ССР-
ниң Дээди Советиниң Президи-
умун Даргазы Н. В. Подгор-
ныйиң, ССР-ниң Мин-
истрлер Чөвүлелиниң Дарга-
зы А. Н. Косыгиниң болган
СЭКП ТК-ның, ССР-ниң Дээ-
ди Советиниң Президиумунуң,
Совет чалактыг чалапаның Гау-
рар албан бугуруң аян-чо-
руун кылмын, Совет Эмелдеин-
де келген Египет Араб Рес-
публиканың Президентин
Анвар Садаттың аразында чу-
гаалажышкыптар эгелен.

Найралдың, чүректин ха-
нызыдан болган эркен
чугаалажышкыптар чоруп
турар ийн чурттуң аразында
найрал болган кады ажал-
дакыла дүжүдүң 1971 чыл-
дың май 27-де ат салган Ке-
ронин харылааларын улам
ишай хоугурунун база бы-
жыларын айттырышкан, а ол
мыкшан кымылаңа-даа
сонуургалды дөңгөңиң чу-

гула айттырылган чугаала-
жы көргөн. Чоокку Чоон чү-
те байдалга болган аразы-
ла устоткунуң таразын
узураа дөңгөн. Аңаа чок чо-
рук Чоулелиниң 1967 чылдың
Чоулелиниң 22-де резолюцияны
бүтү чүдүлери күсөдирине
үдөнүшкан, ол дөңгөңиңге
быжык тайбынын тургузар
дөңгөн дөңгөңиң айттырыл-
гыңа онза кичөөңиң сал-
ган.

Чугаалажышкыптарга со-
вет таладан СЭКП ТК-ның
секретары Б. Н. Пономарев,
ССР-ниң даштыкы херектер
министри А. А. Громыко,
ССР-ниң камгалаал министри,
Совет Эмелдеиниң Маршалы
А. А. Гречко, ССР-ниң ЕАР-
да элчиси В. М. Виноградов,
ССР-ниң Даштыкы херектер
министрствозунуң коллегия
кежөңиң М. Д. Сытенко ки-
ришкен.

Чугаалажышкыптарга ег-
ипет таладан Премьер-Ми-
нистриниң бирги орадакчысы
Анза Следи, Премьер-Ми-
нистриниң орадакчысы болган

даштыкы херектер министри
Махмуд Риад, Президентиниң
Надиов аңыла чок чорук
айтырылганың талаа-биле
чөүлөстөшкөңиң «Хамар-
Помала, АСЭ ТК-ның Бирги
секретары, Президентиниң
Политиктиг айттырылган тала-
зы-биле чөүлөстөшкөңиң. Мухам-
мед Абдель Салим аз-Сайат,
ширт министри генерал Мухам-
мед Ахмед Садек, даштыкы
херектер талаа-биле Кү-
руне министри Мухаммед Ре-
судан, Египет Араб Рес-
публиканың Даштыкы херек-
тер министрствозунуң элчи-
ни Яхья Абдель Кадер, ЕАР-
ның ССР-де херектериниң
тур бугуруттырган Мухаммед
Ваффа Хезази киришкен.

Октябрь 12-ниң кезежөңиңде
Кремльде СЭКП ТК-ның Чин-
гине секретары Л. И. Бреж-
невтиң, ССР-ниң Дээди Со-
ветиниң Президиумунуң Дар-
газы Н. В. Подгорныйиң,
ССР-ниң Министрлер Чөвү-
лелиниң Даргазы А. Н. Косы-
гиниң Египет Араб Респу-
бликаның Президентиниң Анвар

Садат-биле чугаалажышкып-
тары үрүлчүлөс.

Ийн талааңды совет-египет
хажыдышкының «Хамар-
Помала» дөңгөңиң айттырыл-
мы, а ол ыкшан дөңгөңиң бай-
далыңа ойу келген айттырыл-
дарын чугаалажышкып коугу а
сеткилдиг бугуруңа, он хуу-
зунуң байдалыңа үрүлчү-
лөс.

Чугаалажышкыптар тү-
ректин хажыдышкып болган
бүрүн башталгың байдалы-
га эрткен. Устоткунуң хо-
уламы, хамаарлыгы чорут
болган сонал депшылган
дөңгөн, агресияга удуң ийн
турттуң демиселниң элс со-
рулааларын инитизиниң
үдөңдөстөгөн совет-египет
найралды болган калжары-
ла-даа ажалың бүгү талааң
кады ажалдакыңа мон
соңгар-даа хожугуң, бы-
жылаарың ийн талааңды
чүткүдүң база катан бадм-
каттыган.

(СЭТА).

Найралчы, чүректин ханызындан байдалга

СЭКП Топ Комитети, ССР-
ниң Дээди Советиниң Президи-
уму болган ССР-ниң чаа-
аа Египет Араб Республика-
ның Президенти Анвар Са-
датың 12-де Кремльде Улут
ордуунга эртенги шайлапта
турган.

Хуңдугу ажалың-биле кады
ол шайлапта ону үдөп чо-
руур кижилер: Премьер-Ми-
нистриниң Бирги орадакчысы
Анза Следи, Премьер-Ми-
нистриниң орадакчысы болган
даштыкы херектер министри
Махмуд Риад, Президентиниң
Надиов аңыла чок чорук
айтырылганың талаа-
зы-биле чөүлөстөшкөңиң

С. САРНАК

Тос уругуу тэрээн болгаш
кижиктисин пелерин
«НЕНИН АЛДАРЫ»
ОРДЕННИН I ЧЕРГЕЗИ-
БИЛЕ

Вера Бегинаевна Момгун
— «Чыраа-Бажы» совкоотун
ажылчыны.

Докал Даңзы-Доржуевна
Момгун — «Алдан-Маатир»
совкоотун ажилчыны.

Чоолдан-Кара Еваковна Он-
дар — «Сут-Хөл» совкоотун
ажылчыны.

2-ги арын ● 1971 ч. октябрь 14

хари утда ийн тулчуушкун-
нары чорудар аргааын күш-
тедлэрин сорулгалы. Ол бэл-
дэ хостагда дэшт демисел бэл-
гаш содал тургуушкун
дэшт, үргүлчүлэади демисел-
ге удул туркур аргалы кү-
рүлэи тургузары дэшт тул-
чуушкун бэлур.

Амгы шынгымы байдалды
дугайында силеринг-биде сү-
мелэиин көөр дэшт күлэи

Биз деп А. Садат чыганаалар.
Ныгыз байдалдын товарны-
рингын болуру национал араб
болган делегер уруктурлар
бадырлар хрөөн алаа бүгү та-
ламы-биле шийтирилү туру
туркурун бистерге даамын
ини туру. Совет Эвелеалын
уустары кажал-кезде бий-
тин таламына туркун келген
болбай. Нычалан олар азе-
кекжикти болган аар-берге-
да уелерде бистаң таламын
бооп келген. Бистаң салым-
хууусту, бистаң берге, бүгү
араб чурттары хосталанын
салым-хууун шийтирилээр
алаар үеде-да Совет Эвеле-
ин бистин таламына туркун

турар. Силернин туружунарга, бүтү социалисттик күрөшө-
лөрүнүн туружунга бүтү-ле хос-
талгага болгаш тайбынга
ыпакшылдыг улустарын ту-
ружунга бис ишчаар бутаар.

Араб социалисттик Эвеледик Топ Комитетинин, Египеттин казааыч болгаш улутуун өмүсүзүктөн салерияны маада чугаалап, илереткен чыгыш сөстериер болгаш чагаай күзүлдериний дэжэ ооруп кеттирилшиния илеретип чыгыш сөстериер көрүр. Ол бүт дэжэ улут Совет Эвеледиге, ош партизияна болгаш казаага ханы күндүткөлдө, мыакшыды болгаш ооруп кеттирилшиния илеретип чыгыш сөстериер көрүр. Аалт тур мен деп күндүтүр аалт күндүдиге метелгө.

А. Садат элтер А. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин дэхи, совет-араб эскердин чыг найрал дэхи дашка көдүргөн.

Н. В. Подгорныйнч болгаш А. Садаттын чугааларын чымчаланар улуг кичтөнгөй-биле дынаан болгаш адим часкаашкыны-биле уткаан.

Шайлагга найралчы, чүрөктүн ханымдан байдалга боюн элкен.

совет-египет харьизааларны хөгжүүдөринг ака салымшигч болуур деп, «Аль-Гумхурия» соудун демдеглээн. Президентиниң ССРЭ-ге аян-чорун имперализмге уудур демдегиди кады чорудун туурар совет боллаш араб улустариниң аразиди ак сөгкиндик, чаагай пайырагын харьизааларны бариш бардыктап туурар деп, чүүдөде демдеглээн.

Совет Эвилээзиниң удуртукчулары боллаш президент Никсон боттариниң чуртта-риниң аразиди ийн талалы харьизааларны улам энжидик деп боллаш бүтү-инини тай-бынның перспективаларын быжыглаар созулаганы барындааллаш, бүтү-ле коз айтыр-гыларын юөр.

КУЖУ

Алдымдары, жеккедери, тайбын тургузуку кыш-ажыга бай-
лымды хандырыны, социа-
лизмди делейби тургузуу ы-
гыттарыны партиянын план-
дарында көрүп турар.

Анды чок, коммунисттер
кытылдеди тургузарымын
улагыттыкынарынын
көзүн — ажалчын агыны,
лохочу тараачыныры
кытылдегилерди
орту чооккузгарымын,
оройын болган көрдөни,
гай болган кыш-ажыгы.

арзындагы жылдардын ортун аякка эрттери боозур. Социал-политика талазы-бизге ыраак, бистин партиясынын агындын ишчелери ошол ролду ойношотура. Чоң ишдери турар. «Партиянын жеялышканына» бистин иштелидеги амалдарынын, куу кезектерине амыктын агындын салдарын өстүрүлө болгаш бышыктарына, оң ишениге болгаш инициативалары улам утуушкердин берген турарына моон сонгаар-даа угалар-дар апарат. Ден партиянын XIV съездиндег СЭКП ТК-нин Отбёт иштелигине ош И. Бронев чутулган.

Партиянын съездинин итин үйдүргөн сорулганын үсүдери ынтылд булдура-нын аяктын белде-нен, күш-амалдын бүтү-

гчүүдэд бодиривдөл то-
ргойн-биле хамаарж, я-
всгалын бодуурагч —
хүмүүнлэг, бүтэцтэй, со-
цолон хамтарч, эвэрлэн
агаар талынхныг нэгээр
хүлээн авч. Экономикт
гэрээлүүлэхийн дэвшил
гэж авчарга ажлын чөл-
(Улаанбаатар 4-үү ардмн).

1980

100